

Ábyrgðaraðild: "Ólafur Hjaltason (1500–1569)"

1 Ólafur Hjaltason (1500–1569)

Psalterium per Jonam Matthiæ anno 1562 imprimi curavit
[Psalterium per Jonam Matthiæ anno 1562 imprimi curavit.]

Varðveislusaga: Talin prentuð ekki seinna en 1562. Bókarinnar er getið á ofangreindan hátt hjá Finni Jónssyni. Ekkert eintak er nú þekkt. Um það hefur verið ritað hvort Ólafur Hjaltason hafi gefið út sálmabók.

Efnisorð: Guðfræði ; Sálmur

Bókfræði: Finnur Jónsson (1704–1789): *Historia ecclesiastica Islandiæ* 3, Kaupmannahöfn 1775, 361. • Halldór Hermannsson (1878–1958): *Icelandic books of the sixteenth century*, *Islandica* 9 (1916), 16–17. • Halldór Hermannsson (1878–1958): *Introduction*, *Monumenta typographica Islandica* 2, Kaupmannahöfn 1933, 41–42. • Magnús Már Lárusson (1917–2006): *Guðspjallabók Ólafs Hjaltasonar*, *Árbók Landsbókasafns* 23 (1966), 214 o. áfr.

2 **Þetta er ein bók með kollektum, pistlum og guðspjöllum**

Helgisiðabók

Guðspjallabók Ólafs biskups Hjaltasonar

ÞETTA ER EIN BOK MED COLLEKTUM, PISTLUM, OG GUDSPIÖLLUM, J MODURMA LI, J KRINGUM ARID A SUNNO DAGA, OG ALLAR HA- I TIDER, EPTER K. M. ORDINANTIO J HOLA DOMKIR- I KIU OG BISKUPSÐEMI J ISLANDE LESIT OG SUNGIT, VPP [biriad] I J Jesu Christi nafni e af mior o verdugū þr[æli D]rotti[ns O] I lafi Hialta syni Anno M D L ij. Eñ nu vtskr[i]fud til þe[ss] I at prentazt, so at aller Keñ e meñ med einu moti lesi og syn I gi j þui hino sama Biskups dæmi alla bodna I helga daga Gudi til lofs, hans kæra Syne I Jesu Christo med helgum Anda til ei- I lifrar dyrdar, eñ ollū Islāds jñ byg I giurum til eilifs gagn s, salu hial I par, og nytsæmdar, suo at j ollum Kyrkium verde allt samhliodanda I fyrer vtan alla tuidræg- I ne, Þar hialpe oss I ollum til Gud Fader I fyrer siñ elskuligan I Son Jesum I Christum vorn einka hialp- I ar mañ og fyrer bidiara. I AMEN.

Útgáfustaður og -ár: Breiðabólstaður, e.t.v. 1562

Umfang: A–O+. 4°

Útgefandi: Ólafur Hjaltason (1500–1569)

Varðveislusaga: Prentstaðar og -árs hefur væntanlega verið getið að bókarlokum. Bókin er talin prentuð á Breiðabólstað í Vesturhópi, og ýmsar heimildir nefna prentár 1562. Greinilegastur er vitnisburður Harboes er hann getur bókarinnar „welche er [v: Ólafur biskup Hjaltason] hier im Lande zu Bredebolstad in Westerhoop bey ... Jón Matthiasson ... drucken lassen, die An. 1562. den 5. April ... ans Licht getreten sind ...“ Eitt eintak þekkt er í *Konungsbókhlöðu* í Kaupmannahöfn, en óheilt; titilsíða er ekki stafheil (fyllt hér eftir *Bibliotheca Harboiana*), og í eintakið vantar B1, B4, D4, alla örkina F, G1 og niðurlag bókarinnar.

Athugasemd: Ljósprentað í Kaupmannahöfn 1933 í *Monumenta typographica Islandica* 2.

Efnisorð: Guðfræði ; Helgisiðabækur

Bókfræði: Harboe, Ludvig (1709–1783): *Kurtze Nachricht von der Isländischen Bibel-Historie*, *Dänische Bibliothec* 8 (1746), 44. • *Bibliotheca Harboiana* 2 (1784), 93. • Halldór Hermannsson (1878–1958): *Icelandic books of the sixteenth century*, *Islandica* 9 (1916), 16–17. • Páll Eggert Ólason (1883–1949): *Menn og menntir siðskiptaaldarinnar á Íslandi* 2, Reykjavík 1922, 603–604, 614–

616. • Páll Eggert Ólason (1883-1949): Upptök sálma og sálmalaga í lútherskum sið á Íslandi, Reykjavík 1924, 25-29. • Halldór Hermannsson (1878-1958): Introduction, Monumenta typographica Islandica 2, Kaupmannahöfn 1933. • Magnús Már Lárusson (1917-2006): Þróun íslenskrar kirkjutónlistar, Kirkjuritið 20 (1954), 67-81. • Magnús Már Lárusson (1917-2006): Herra Ólafur Hjaltason á Hólum, Kirkjuritið 20 (1954), 163-182. • Magnús Már Lárusson (1917-2006): Guðspjallabók Ólafs Hjaltasonar, Árbók Landsbókasafns 23 (1966), 199-228.

3 Huberinus, Caspar (1500-1553)

Um guðs reiði og miskunn

Wm̄ Gudz | Reide og Myskun | Ein Nytsamlig Edla Bok, Vtskrifud | af vel lærdū Manne Caspar | Huberino, Eñ a Islend- | sku vtløgd af | Herra Olafi Hiallta syne godrar Miñ - | ingar Añ o Dom. M. D. LX. V. | I. Samuelis II. Cap. | Drottiñ Deyder og hñ Lifgar, hañ | leider til Heluijtis og aptur j | burtu þadan

Að bókarlokum: „Þryckt a Holum i hiallta | Dal af Jone Jons syne Þann | XXIII. Dag Martij. Ma- | nadar Añ o Domini. | 1579“

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1579

Prentari: Jón Jónsson (1540-1616)

Umfang: A-P, Aa-Bb6. [412] bls. 8°

Útgefandi: Guðbrandur Þorláksson (-1627)

Þýðandi: Ólafur Hjaltason (1500-1569)

Viðprent: Guðbrandur Þorláksson (-1627): „Ad Pium Lectorem“ A1b-6a. Formáli.

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Martini Lutheri Formali Til huers og eins gods Christins Mans“ A6b-7b.

Varðveislusaga: Eitt eintak þekkt er í Konungsbókhöfðu í Kaupmannahöfn.

Efnisorð: Guðfræði ; Guðræknirit / Hugvekjur / Trúarlíf / Trúfræði

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the sixteenth century, Islandica 9 (1916), 24-25.